

SPIS TREŚCI

	Strona
Wstęp.....	9
Rozdział I	
ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I JEGO EWOLUCJA.....	11
1. Podstawowe pojęcia ekologiczne.....	11
1.1. Ważniejsze jednostki ekologiczne.....	11
1.2. Organizacja ekosystemów.....	15
1.3. Przepływ materii i energii w ekosystemie.....	20
2. Ewolucja środowiska geograficznego Europy Środkowej w ho-	
locenie na tle globalnych przemian klimatycznych.....	27
2.1. Czynniki wywołujące przemiany środowiska.....	27
2.2. Specyfika i podział epoki, w której żyjemy.....	30
2.3. Zanik lodowców plejstocénskich i związane z tym zja-	
wiska.....	31
2.4. Wietrzenie złoży utworów lodowcowych, erozja oraz	
sedymentacja wodna i eoliczna.....	34
2.5. Kształtowanie się stosunków wodnych.....	37
2.6. Proces glebotwórczy i ewolucja szaty roślinnej.....	39
3. Kształtowanie się środowiska geograficznego Polski w póź-	
nym glacie i holoenie.....	41
3.1. Wtórne przekształcenie złoży geologicznych.....	41
3.2. Ewolucja klimatu.....	42
3.3. Kształtowanie się szaty roślinnej.....	44
3.4. Rozwój społeczeństw ludzkich na tle środowiska przy-	
rodniczego.....	45

R o z d z i a ł I I

ROLA CZŁOWIEKA W KSZTAŁTOWANIU SIĘ ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO.....	48
1. Wpływ społeczeństw ludzkich na środowisko przyrodnicze w starożytności.....	48
1.1. Elementy działalności ludzkiej mające istotny wpływ na kształtowanie środowiska.....	48
1.2. Okres zbieracko-łowiecki.....	49
1.3. Nowe sposoby zaopatrywania się w żywność - neoli- tyzacja.....	53
1.4. Formowanie się wspólnot terytorialnych z określeniem granicy osadniczych.....	60
2. Wpływ rozwoju społeczno-gospodarczego Polski w średnio- wieczu i czasach nowożytnych na ukształtowanie się jej środowiska geograficznego.....	66
2.1. Średniowiecze.....	66
2.2. Czasy nowożytne.....	72
2.3. Użytkowanie roślinności jako skutek intensywnego roz- woju gospodarczego.....	89

R o z d z i a ł I I I

KLIMAT I ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA ATMOSFERYCZ- NEGO JAKO ELEMENTY KSZTAŁTUJĄCE ŚRODOWISKO.....	96
1. Oddziaływanie klimatu i zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na kształtowanie się warunków życia na Ziemi.....	96
2. Ważniejsze cechy klimatu Polski.....	100
2.1. Temperatury powietrza.....	101
2.2. Opady atmosferyczne.....	103
2.3. Wiatry.....	104
3. Zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego.....	106
3.1. Definicja zanieczyszczenia powietrza.....	106
3.2. Pojęcia podstawowe.....	107
3.3. Charakterystyczne zanieczyszczenia powietrza.....	109
3.4. Źródła emisji zanieczyszczeń.....	110

	Strona
3.5. Regulacje prawne w zakresie ochrony powietrza.....	113
3.6. Rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń w atmosferze...	114
3.7. Oddziaływanie zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na środowisko.....	117
3.8. Metody przeciwdziałania zanieczyszczeniom powietrza atmosferycznego.....	120
3.8.1. Technologie mało- i bezopadowe.....	120
3.8.2. Oczyszczanie gazów odlotowych.....	121
3.8.3. Projektowanie zakładów przemysłowych i planowanie przestrzenne.....	123

R o z d z i a ł I V

WODA I JEJ ZNACZENIE W PRZYRODZIE I GOSPODARCE...	124
1. Ogólne wiadomości o znaczeniu i rozmieszczeniu wód na globie ziemskim.....	124
1.1. Występowanie wody w przyrodzie.....	124
1.2. Znaczenie wody.....	126
1.2.1. Biologiczne znaczenie wody.....	126
1.2.2. Znaczenie wody w gospodarce człowieka.....	127
2. Stosunki wodne i gospodarowanie zasobami wodnymi w Polsce i makroregionie północno-wschodnim.....	129
2.1. Określenie bilansu wodnego.....	131
2.2. Założenia zagospodarowania zasobów wodnych w Polsce.....	132
2.3. Założenia gospodarki wodnej w makroregionie północno-wschodnim.....	136
3. Woda jako środowisko życia organizmów.....	139
3.1. Ogólna charakterystyka wód powierzchniowych.....	139
3.2. Środowisko lotyczne.....	142
3.3. Środowisko lenityczne.....	149
3.4. Jeziora.....	150
3.5. Stawy.....	153
4. Jakość użytkowa wody; przyczyny i skutki zanieczyszczeń..	157
4.1. Ogólna charakterystyka jakości wód.....	157

4.2. Przyczyny powstawania zanieczyszczeń środowiska wodnego.....	160
4.3. Skutki zanieczyszczenia wody.....	169
4.3.1. Skutki biologiczne.....	169
4.3.2. Inne ujemne skutki zanieczyszczenia wód.....	172

Rozdział V

GLEBY, ICH POWSTAWANIE, DEGRADACJA I OCHRONA.....	174
1. Erozja, sedymentacja, denudacja, deflacja.....	174
1.1. Formowanie się siedlisk ekosystemów lądowych.....	174
1.2. Erozja, sedymentacja, denudacja, deflacja.....	174
2. Geomorfologia makroregionu północno-wschodniego.....	177
3. Główne elementy procesu glebotwórczego.....	179
4. Ważniejsze jednostki systematyki gleboznawczej w północno-wschodniej Polsce.....	183
5. Degradacja i zanieczyszczenie gleb.....	188
6. Ochrona gleb.....	202

Rozdział VI

KRAJOBRAZ JAKO ELEMENT ŚRODOWISKA.....	205
1. Elementy krajobrazu i metody ich badania.....	205
2. Regionalizacja fizyczno-geograficzna jako klasyfikacja krajobrazowa.....	208
2.1. Badania krajobrazowo-ekologiczne.....	209
3. Wzajemne uwarunkowania składowych elementów krajobrazu..	224
3.1. Krajobraz zurbanizowany.....	226
3.2. Krajobraz kulturalny.....	228
3.3. Krajobraz naturalny.....	231
4. Kształtowanie modeli środowiska.....	232

Strona

5. Zanieczyszczenie krajobrazu odpadami i ich utylizacja.....	233
5.1. Główne źródła powstawania odpadów.....	233
5.2. Gospodarka odpadami.....	237
Piśmiennictwo.....	238